

FACETIME / ČAS TVÁŘE

V médiích se setkáváme s tváří, jako prostředkem k navázání kontaktu nebo probuzení zájmu o nabízený produkt. Oblíbené jsou i postupy jak vypadat co nejlépe a jak vybudovat co nejspolehlivější bariéru plynoucímu času. K dispozici jsou i mnohé další strategie práce s vlastní podobou. Řada mobilních aplikací je určena k bezprostřední komunikaci. Jednou z nich je i FaceTime, jako jeden z mnoho prostředků, které máme k dispozici pro vyslání naší identity do vnějšího světa.

Kult tváře

Kult vlastní tváře se v maximální míře projevuje v mánii selfies - tento současný trend generuje nesmírné množství otisků lidské podoby "na jedno použití". Moderní technologie přenosu dat, sdílení prostřednictvím sociálních sítí a následné shromažďování ve virtuálních úschovnách... to vše je prostorem, kterým v každé chvíli proudí nekonečné množství exemplářů lidských tváří. Tradiční portrét se transformoval do produktu okamžité spotřeby.

Tvář jako svědek

Na opačném pólu stojí skutečná a živá lidská tvář, která si v kontrastu k technologicky zpracovanému obrazu zachovává svou autenticitu. Naše vlastní tvář je ostatně neustále přítomným svědkem, který nás informuje i o té nejnepatrnější změně, přechodném stavu napětí, o povrchových anomáliích všeho druhu, až po zjevné a trvalé známky ubíhajícího času. Žijeme časem tváře. Lidská identita se stává směnnou hodnotou a ideálním prostředkem sebe prezentace. V okamžicích obyčejných setkání tváří v tvář vidíme ale přeci jenom skutečné obrazy.

Generální úložiště

Ať chceme či ne, vstupujeme do virtuálního prostoru pomyslné výměny tváří, a ne vždy se nám daří zachovat si autonomii vlastní identity.

Jsme lidmi facebooku, kdy banální pohnutky se stávají motorem sdílení naší fyzické podoby. Fyzického zbývá ovšem už jen nepatrně - podstatná část je průběžně odplavována datovými toky do generálního virtuálního úložiště.

Svůj díl v této hierarchii si vynucují i ideální a bezchybné obrazy z reklamního prostředí. I ty nás nutí ke každodenní konfrontaci a úvahám o pomíjivosti a marné snaze postavit se běhu času.

Nedotčená plocha malířského plátna je pro mne výzvou jiného druhu.

Před očima mi defilují tváře všednodenní - unavené, zraněné tíhou emocí či přemírou lehkosti.... anebo zcela jednoduše - krásné.

Nepropadejme panice

Stále častěji se psychologové i lifestylové magazíny zabývají závislostí na technologiích. Mnozí lidé svou existenci s mobilním telefonem spojují natolik, že jeho nepřítomnost v nich vyvolává abstinenční příznaky. Nedávná odborná studie, zabývající se tímto typem závislostí na mobilech, má dokonce už své jméno - nomofobie, "no-mobile-phobia". Účastníkům kontrolní skupiny, zvyklým na své mobilní miláčky, se při jejich odebrání zvyšoval krevní tlak, pociťovali značnou nervozitu a propadali úzkosti. Závěry studie potvrdily, že lidé telefon vnímají jako součást sebe a navíc mají pocit, že bez tohoto "radaru" nemohou dostatečně komunikovat se světem. Všichni chceme vypadat skvěle a je problémem pro psychology, nakolik se stáváme závislí i na komunikaci zprostředkované dokonalou verzí vlastní tváře.

Ze začarovaného kruhu se jen těžko vystupuje, a to tím spíše, když součástí takového kolotoče se stává cosi tak fascinujícího, jako naše vlastní tvář.

Tu jsme si zvykli sdílet se svým okolím prostřednictvím sítě natolik, že už není v našich silách dohledat, do jak vzdálené destinace se náš portrét právě vydává. Není jednoduché se naráz všeho vzdát. Nakonec to není ani nutné... snad je možné občas se pouze a jenom dívat.

Mirek Kaufman, leden 2016